

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2019

K 6/2020 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta on saanut 21.10.2020 käsiteltäväkseen Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksen eduskunnalle vuoden 2019 toiminnasta. Kertomus käsittelee kattavasti Ylen lakisääteisten julkisen palvelun tehtävien toteutumista vuonna 2019, jota myös kertomuksessa raportoidut tiedot koskevat.

Hallintoneuvosto hyväksyi kertomuksen kokouksessaan 31.maaliskuuta 2020 kuullen ulkopuolisena asiantuntijana Helsingin yliopiston professori Hannu Niemistä, joka arvioi Ylen huolehtineen yleisradiolain 7§:ssä säädetyistä tehtävistä vuonna 2019 kiitettävällä tavalla.

Kertomuksessa raportoidun lisäksi Yle haluaa esittää liikenne- ja viestintävaliokunnalle täydentäviä lisätietoja, jotka koskevat yhtiön julkisen palvelun tehtävien toteuttamista ja toimintaa poikkeusoloissa koronaepidemian aikana vuonna 2020 eli kertomusvuoden jälkeen.

Luotettava tiedonsaanti osana huoltovarmuutta

Ylellä on erityinen velvollisuus huolehtia kansalaisten luotettavasta ja yhdenvertaisesta tiedonsaannista poikkeustilanteissa, välittää viranomaistietoa sekä huolehtia televisio- ja radiotoiminnasta poikkeusoloissa. Hyvän valmiussuunnittelun ja nopean reagointikyvyn ansiosta Yle toteutti heti koronaepidemian alettua maaliskuussa 2020 tarvittavia muutoksia ohjelmistossaan ja ryhtyi välittömästi tarvittaviin varotoimiin kriittisen toimintavalmiuden turvaamiseksi.

Yle on raportoinut huoltovarmuuteen liittyvästä tilanteestaan viikoittain liikenne- ja viestintäministeriölle sekä päivittäin liikenne- ja viestintävirasto Traficomille.

Koronaepidemian alettua ja Suomen siirryttyä poikkeusoloihin Yle välitti valtioneuvoston ja viranomaisten tiedotustilaisuudet suorina lähetyksinä ja tarjosi lähetyssignaalin myös muiden tiedotusvälineiden käyttöön. Lisäksi Yle käynnisti uutisten päivittäiset erikoislähetykset televisiossa, radiossa ja Yle Areenan kautta sekä avasi chat-palvelun kansalaisten korona-aiheisille kysymyksille. Television uutislähetyksillä oli enimmillään keskimäärin 1,4 miljoonaa katsojaa. Myös Ylen uutiset verkossa osoittautuivat tärkeäksi tiedonlähteeksi, etenkin nuorille ja nuorille aikuisille, joiden määrä Ylen palveluissa lisääntyi merkittävästi kevään aikana.

Tietoa koronatilanteesta välitettiin suomen ja ruotsin lisäksi myös viittomakielellä, selkosuomeksi, saamen kielillä, venäjän- ja englanninkielisissä uutisissa sekä kevään aikana uutena palveluna myös arabiaksi, kurdiksi, somaliksi ja persiaksi, jotta tieto olisi mahdollisimman laajasti eri väestöryhmien saatavilla. Lisäksi Yle välittää THL:n

kansalaisille suunnattuja tietoiskuja suomeksi ja ruotsiksi sekä radiossa että televisiossa.

Luotettavan ja monipuolisen tiedon tarve korostuu entisestään aikana, jolloin pandemiasta on levinnyt maailmanlaajuisesti merkittävässä määrin valeuutisia ja disinformaatiota etenkin verkossa. Korona-aikana suomalaiset ovat hakeutuneet lisääntyvässä määrin Ylen sisältöjen pariin kaikissa ikäryhmissä, myös digitaalisessa ympäristössä, kuten verkossa ja mobiilissa. Toukokuun loppuun mennessä esimerkiksi Ylen uutisten päivittyvää korona-artikkelia oli katsottu 24 miljoonaa kertaa.

Sisältöjen ja palvelujen kehitys poikkeusoloissa

Yle reagoi nopeasti myös tilanteeseen, jossa kulttuuritapahtumia, ohjelmatuotantoja ja isoja urheilutapahtumia jouduttiin perumaan ja siirtämään vuoteen 2021. Digitaalisia keinoja hyödyntäen Yle otti käyttöön uusia ohjelmaformaatteja, jotka mahdollistivat yhteisöllisiä virtuaalisia tapahtumia ja samalla työtilaisuuksia luovan alan tekijöille, yhteistyössä kulttuurialan, oppilaitosten ja muiden toimijoiden kanssa.

Esimerkkejä:

- Yle Olohuone – musiikkia, viihdettä ja kulttuuria virtuaalisti, 73 artistia.
- Kotimaista musiikkia lisättiin merkittävästi Ylen radiokanavilla
- Lastenohjelmia julkaistiin lisää Yle Areenaan
- Elävän arkiston kotimaisia Toivotut-klassikkoja lisättiin Yle Areenaan
- Opetussisältöjä etäopetuksen tueksi (Etäkoulu, Triplet-sovellus)
- Urheilun Nostalgiviikonloppu peruuntuneiden tapahtumien tilalle

Koronaepidemian vuoksi Yle teki kevään 2020 aikana muutoksia lähes kahteensataan Ylessä tehtäväksi suunniteltuun tuotantoon, joista kolmasosa peruuntui ja osa siirtyi myöhemmäksi. Suurista urheilutapahtumista vuodelle eteenpäin siirtyivät Tokion olympialaiset, paralympialaiset, jalkapallon miesten EM-kisat, naisten jalkapallon EM-kisat sekä Euroviisut. Näiden suunnittelu ja resursointi jatkuu pandemian sallimissa rajoissa.

Ylen julkisen palvelun tehtävän, kansalaisten tiedonsaannin ja Ylen sisältöjen ja palvelujen yhdenvertaisen saavutettavuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että Ylellä on jatkossakin mahdollisuus kehittää sisältöjä ja palveluja tulevaisuuden tarpeisiin, kansalaisten ja yhteiskunnan hyväksi. Tämä tulisi huomioida myös tulevan, tekstimuotoisia sisältöjä koskevan Yle-lain 7§:n uudistuksen yhteydessä ja huolehtia siitä, että hallintoneuvostolla säilyy riittävä liikkumavara arvioida Ylen julkisen palvelun tehtävää.

Helsingissä 20.10.2020

Merja Ylä-Anttila
toimitusjohtaja